

ZIUA NAȚIONALĂ A CULTURII LA BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Veronica BORȘ,
ORCID 0000-0002-5759-3324
**Biblioteca Națională
a Republicii Moldova**

Rezumat: Articolul relevă activitățile culturale ale Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova organizate în contextul Zilei Naționale a Culturii. În urma evenimentelor a fost valorificată opera eminesciană, în special una dintre cele mai reprezentative creații – poemul „Luceafărul”, prin organizarea unei expoziții-eveniment, dar și a altor expoziții care au avut menirea de a redescoperi publicații inedite din colecțiile Bibliotecii Naționale. Calendarul Național 2024, ajuns la cea de-a 32-a ediție, însumează o serie de nume de referință din domeniul științei, culturii și artei, personalități reprezentative din Republica Moldova și din întreg spațiul românesc.

Cuvinte-cheie: Ziua Națională a Culturii, opera eminesciană, eveniment cultural, expoziție-eveniment.

Abstract: This article reveals the cultural activities of the National Library of the Republic of Moldova in the context of the National Day of Culture. Among them are series of events dedicated to life and work of the poet Mihai Eminescu, especially to one of his most representative creations - the poem "Luceafărul", including the exhibition-event and some more exhibits that demonstrated new publications from the collections of the National Library. It is also mentioned the National Calendar-2024, 32nd edition, that includes reference names who activate in science, culture and arts, representative personalities from the Republic of Moldova and from the entire Romanian space.

Keywords: National Day of Culture, Mihai Eminescu work, cultural event, exhibition and event.

Ziua Națională a Culturii este marcată în Republica Moldova pe data de 15 ianuarie, în semn de omagiu adus zilei de naștere a marelui poet Mihai Eminescu. Biblioteca Națională a Republicii Moldova a organizat în perioada 15-17 ianuarie 2023 o suită de evenimente prilejuite celebrării Zilei Naționale a Culturii.

În acest context, a fost organizată expoziția cu genericul „Mihai Eminescu. Ca un Luceafăr am trecut prin lume...”, care a valorificat opera eminesciană, în special una dintre cele mai reprezentative creații – poemul *Luceafărul*, expresia absolută, testamentară, pe care o atinge gândirea poetică și filozofică a lui Eminescu. În cadrul

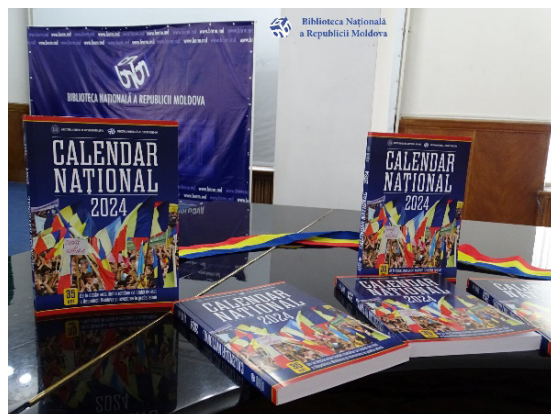
expoziției s-au regăsit circa 200 de documente și publicații periodice, ediții rare și bibliofile, documente pentru cei preocupați de trecutul, dar și prezentul cărții eminesciene: documente din anii 1842–1855 cu ștampila gimnaziului din Cernăuți, în care a învățat Mihai Eminescu; *Lepturariul românesc* (vol. I-VI, Viena, 1862-1865), prima antologie de texte literare românești; *Poesii* (1884); *Poezii*, de Mihai Eminescu, tipăritura a IV-a (1932); *100 de poeme dedicate efigiei eminesciene*, ediție realizată sub egida Asociației Culturale „REGAL D`ART”, colecția *Regal de poezie*, prefațată de acad. Mihai Cimpoi; poemul *Luceafărul* editat în diferite perioade și tradus în mai multe limbi.

Prezentă la inaugurarea evenimentului doamna Ana Bantoș, dr. hab. în filologie, a evidențiat importanța creației și a operei lui Eminescu, dar și a invocat prilejul de a reflecta asupra continuității culturii românești: „Au trecut diverse perioade, dar Eminescu rămâne. Este valoarea la care ne-am raportat, mai ales în perioada renașterii naționale, ne-am regăsit în universul eminescian și l-am avut în fruntea mișcării noastre. Și ne regăsim și astăzi, când societatea noastră trece prin niște convulsii, convulsii de care era contaminată și societatea în care a trăit Eminescu”. Directorul general al Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, Elena Pintilei, a accentuat importanța promovării operei eminesciene, dar și rolul lui Eminescu ca bibliotecar. Cu un recital de poezie eminesciană au întregit evenimentul elevii clasei a II-a de la Liceul „Prometeu-Prim”, învățător Angela Balacci.

Un eveniment așteptat an de an de către oamenii de cultură este lansarea *Calendarului Național*, ediție anuală culturală cu caracter enciclopedic. *Calendarul Național 2024*, ajuns la cea de-a 32-a ediție, însumează o serie de nume de referință din domeniul științei, culturii și artei, personalități reprezentative din Republica Moldova și din întreg spațiul românesc (în special din

Țara Moldovei și din România întregită), precum și din cultura și civilizația universală.

Actuală ediție a calendarului contribuie consecvent la reconstituirea adevărului istoric și științific național prin cercetarea sistematică și actualizarea resurselor informaționale consultate. Calendarul este rodul activității fructuoase a membrii colegiului de redacție: academicianul Andrei Eșanu; istoricul literar, scriitorul Iurie Colesnic; Elena Pintilei, director general al BNRM; Iulian Filip, dr. în filologie; Ion Xenofontov, dr. în istorie; Maxim Melinti, dr. în istorie, și Elena Balinschi, șefa secției Cercetări bibliografice, împreună cu echipa de autori: Maria S. Ciobanu, Elena Harconița și Ana Struță, coordonator dna Veronica Borș și redactor de Elena Varzari, dr. în filologie. În cele 355 de pagini, lucrarea cuprinde descrierea a peste 1000 de date memorabile, distribuite pe luni, și prezintă informații despre mai mult de 600 de evenimente naționale și internaționale aniversare, comemorative, profesionale și sărbători care vor fi celebrate în anul 2024. Copertile volumului propun imagini de la Marea Adunare Națională din 27 august 1989, în semn de omagiu pentru acest eveniment. Fiecare lună începe cu reprezentarea unei lucrări a lui Iurie Canașin, sculptor și grafician, dr. în filozofie.

Invitații la eveniment (academicianul Andrei Eșanu, președintele colegiului de redacție; Vasile Șoimaru, dr. în economie, deputat în Parlamentul Republicii Moldova; Anatol Petrencu, istoric, dr. hab. în istorie; Vitalie Ciobanu, prozator, eseist, critic literar; Nina Josu, scriitoare, redactor

al săptămânalului „Literatura și arta”; Leontina Vatamanu, regizoare, scenaristă) au accentuat importanța și necesitatea continuității redactării acestui calendar, deoarece este o lucrare complexă în care poți găsi o multitudine de informații, foarte necesară pentru istorici, cercetători, dar și pentru oamenii de cultură.

În cadrul suitei de evenimente au fost expuse publicului o serie de expoziții care au avut menirea de a redescoperi publicații inedite din colecțiile Bibliotecii Naționale, cum ar fi: expoziția „Gravura sacră în pa-

trimoniul cultural documentar”, care a pus în valoare decorul ornamental al cărților vechi, constând din frontispicii, viniere, letrine, miniaturi, ligaturi, borduri ornamentale și steme; expoziția „Top cele mai vechi ediții bibliofile”, care a propus documente cu cele mai vechi autografe, scrieri istorice, hărți, note muzicale, fotografii, cărți poștale; expoziția „Eminesciana în creația artiștilor autohtoni” a prezentat reflectarea operei eminesciene în grafica și ilustrația artiștilor basarabeni tipărite la Chișinău între anii 1954-2023.